

УДК 314.375:352(477)

М. Мельник

ІНСТИТУЦІЙНЕ ТА НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ МОЛОДІЖНОЇ ЖИТЛОВОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ

Здійснено огляд нормативно-правової бази в сфері молодіжної житлової політики. Розглянуто інституційне забезпечення молодіжної житлової політики. Подано короткий характеристику державних житлових програм.

Ключові слова: молодь, молодіжна житлова політика, доступне житло, нормативно-правовий акт, Державний фонд сприяння молодіжному житловому будівництву, програма.

Житло є проблемою номер один для української молоді. Відсутність належних житлових умов призводить до соціальної напруги в суспільстві. Частими є випадки, коли в одній квартирі проживають декілька поколінь, що ускладнює стосунки між батьками та дорослими дітьми. Відсутність житла чи належних житлових умов є причиною розлучень, небажання молодих сімей народжувати дітей тощо. Незважаючи на те, що на сьогодні державна молодіжна житлова політика проголошена одним із головних пріоритетів діяльності уряду, для більшості молодих людей власна оселя залишається тільки мрією у зв'язку з їхньою фінансовою неспроможністю придбати квартиру чи будинок.

Серед зарубіжних і вітчизняних авторів, які зробили внесок у дослідження проблем молодіжної житлової політики, доцільно назвати таких, як Т. Ганслі [1], М. Головатий [2], О. Німко [3], В. Омельчук [4], С. Приходько [5] та інші.

У дослідженнях В. Омельчука вивчаються питання державного забезпечення молоді житлом, виявлення шляхів підвищення ефективності реалізації державної молодіжної житлової політики в контексті сучасних демографічних тенденцій та загальносуспільних стратегічних цілей. У дисертації О. Німко наведено визначення, правовий зміст поняття “державне молодіжне житлове кредитування”, висвітлено його роль у соціально-економічній політиці, з'ясовано суть і особливості адміністративно-правового регулювання державного молодіжного житлового кредитування, його суб'єкти, об'єкт, функції, принципи, методи та форми. Окремі аспекти молодіжної житлової політики відображені у працях М. Головатого, С. Приходько. Тобто певні теоретичні напрацювання в означеній сфері вже є. Однак ступінь розроблення цієї проблематики є недостатнім. Крім того, далеко не всі результати і пропозиції наукових досліджень молодіжної житлової політики було втілено на практиці. Ті кроки, які робить держава для вирішення молодіжної житлової проблеми, є позитивними, але поки що незначними. Все це свідчить про необхідність подальшого вивчення молодіжної житлової політики.

Ефективне державне управління у цій сфері неможливе без належного інституційного та нормативно-правового забезпечення.

Мета публікації – вивчення інституційного та нормативно-правового забезпечення державної молодіжної житлової політики в Україні.

Для досягнення окресленої мети визначено такі завдання: вивчити інституційне забезпечення державної молодіжної житлової політики в Україні; здійснити огляд основних нормативно-правових актів, які регулюють цей напрям державної політики.

Підвищена важливість житла для молоді людини зумовлює необхідність формування та реалізації дієвої державної політики у цій сфері. На підставі аналізу вітчизняного і зарубіжного законодавства державним забезпеченням молоді житлом доцільно називати системну діяльність держави, що здійснюється в законодавчій, виконавчій та інших сферах і ставить за мету створення правових, соціально-економічних і політичних умов та гарантій для вирішення житлової проблеми молоді шляхом сприяння розвитку молодіжного будівництва, удосконалення механізмів придбання житла і забезпечення на цій основі подальшого розвитку системи іпотечного житлового кредитування. Як видно із наведеного, політика держави із забезпечення молоді житлом – це тривалий процес, який вимагає системного і цілеспрямованого підходу з боку держави, що дасть змогу отримати насамперед соціальні результати.

Загалом, держава гарантує для всіх своїх громадян право на житло, яке закріплене ст. 47 Конституції України: “Кожен має право на житло. Держава створює умови, за яких кожний громадянин матиме змогу побудувати житло, придбати його у власність або взяти в оренду.

Громадянам, які потребують соціального захисту, житло надається державою та органами місцевого самоврядування безоплатно або за доступну для них плату, відповідно до закону.

Ніхто не може бути примусово позбавлений житла інакше як на підставі закону за рішенням суду” [6].

Важливою є реалізація на практиці частини другої ст. 47 Конституції України. Правові, організаційні та соціальні засади державної політики щодо забезпечення конституційного права соціально незахищених верств населення України на отримання житла визначає Закон України “Про житловий фонд соціального призначення” [7].

Відповідно до Концепції державної житлової політики, головним завданням у цій сфері є розширення житлового будівництва за рахунок різних джерел фінансування, удосконалення системи інвестування названого будівництва, створення умов для надання громадянам пільгових кредитів на будівництво або купівлю житла; розширення мережі спеціалізованих будинків для тимчасового проживання громадян (гуртожитків, будинків-інтернатів, готелів-притулків); запровадження державної підтримки молоді щодо забезпечення житлом.

Законом України “Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні” зроблено перший крок на шляху до вирішення житлових проблем молоді. Згідно із ст. 10 “Житлові умови молоді” цього закону, держава забезпечує молодим громадянам рівне з іншими громадянами право на житло, сприяє молодіжному житловому будівництву, створенню молодіжних житлових комплексів тощо [8].

Багато нормативно-правових актів, хоч і не спрямовані на регулювання відносин конкретно у сфері молодіжної житлової політики, є до неї дотичними і містять норми та положення, що стосуються даної проблематики. Очевидно, це зумовлено тим, що молодіжна житлова політика не є окремим напрямом державної політики. Так, О. Німко вважає, що молодіжна житлова політика є складовою державної молодіжної політики та державної житлової політики [9]. Саме тому інституційне забезпечення державної молодіжної житлової політики охоплює ряд органів державної влади та державних установ, діяльність яких спрямована на реалізацію молодіжної або житлової політики. Адже житлова політика стосується забезпечення всіх громадян житлом, зокрема і молоді. А

молодіжна політика стосується всіх аспектів життя і діяльності молоді, зокрема і вирішення молодіжних житлових проблем.

Система державного управління молодіжною житловою політикою очолюється Кабінетом Міністрів України, який визначає основні її напрями.

Центральним органом виконавчої влади, на який, крім інших завдань, покладено реалізацію державної житлової політики, є Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства.

Так, серед основних завдань Мінрегіону України є формування та забезпечення реалізації державної політики у сферах будівництва, архітектури, містобудування, промисловості будівельних матеріалів, збереження традиційного характеру середовища населених пунктів; житлово-комунального господарства, житлової політики, благоустрою населених пунктів; архітектурно-будівельного контролю, контролю у сфері житлово-комунального господарства [10].

Реалізація молодіжної політики покладена також на Міністерство освіти і науки, молоді та спорту, яке координує Державну службу молоді та спорту України. Однак ні Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України, ні Державна служба молоді та спорту молодіжними житловими проблемами практично не займається. Так, у пріоритетних напрямках роботи Державної служби молоді та спорту України на 2012 р. та заходах із їх реалізації про молодіжну житлову політику немає жодного слова. Вся увага звертається на спортивні заходи та пропаганду здорового способу життя серед молоді [11].

Згідно із Постановою Кабінету Міністрів України “Про вдосконалення шляхів розвитку молодіжного житлового будівництва” № 1300 від 28.10.1996 р. молодіжний житловий комплекс (далі – МЖК) – це підприємство чи організація, незалежно від форм власності, що виконує функції замовника і забудовника житлових будинків, об’єктів соціально-культурного, побутового, спортивно-оздоровчого призначення для задоволення житлових, соціально-економічних потреб молодих сімей, які потребують поліпшення житлових умов, надання житлово-комунальних та інших послуг [12].

МЖК на добровільних засадах для координації діяльності об’єднуються у Всеукраїнську асоціацію “Укрмолодьжитло” та інші об’єднання, які співпрацюють із Фондом сприяння молодіжному житловому будівництву.

На базі руху МЖК у 1992 р. був створений Фонд сприяння молодіжному житловому будівництву. Фонд був підпорядкований Мінсім’ї (1997 р.), далі – реорганізований урядом в Державний Фонд сприяння молодіжному житловому будівництву (2000 р.). У 2010 р. Фонд передано до сфери управління профільного Міністерства – Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства [13].

Статус Фонду сприяння молодіжного житлового будівництва урегульовано Постановою Кабінету Міністрів України “Питання Державної спеціалізованої фінансової установи “Державний фонд сприяння молодіжному житловому будівництву” № 1604 від 26.10.2000 р.

Метою діяльності цієї спеціалізованої установи є: сприяння проведенню державної житлової політики; виконання Державної програми забезпечення молоді житлом на 2002 – 2012 рр.; розроблення нових фінансово-кредитних програм, спрямованих на вирішення житлових проблем молоді та інших верств населення; залучення коштів для кредитування громадян із метою фінансування будівництва

(реконструкції) і придбання житлових будинків, об'єктів соціального, науково-технічного, виробничого, торговельного, культурно-побутового і спортивно-оздоровчого призначення; залучення іноземних інвестицій, зокрема кредитів, для подальшого кредитування сімей та одиноких громадян для будівництва (реконструкції) і придбання житла згідно із законодавством; кредитування, зокрема пільгове, та фінансування витрат на будівництво (реконструкцію) і придбання житла для молоді та інших верств населення; участь у розробленні та реалізації міжнародних інвестиційних проектів, державних, регіональних і місцевих програм поліпшення житлових і соціально-економічних умов сімей та одиноких громадян України; компенсація відсоткової ставки кредитів комерційних банків, наданих молодим сім'ям та одиноким молодим громадянам на будівництво (реконструкцію) і придбання житла (далі – часткова компенсація); управління фінансовими активами з метою фінансування будівництва та реконструкції житла [14].

Тобто Фонд сприяння молодіжному житловому будівництву фактично є єдиною спеціалізованою державною установою, на яку покладено завдання безпосередньої реалізації державної молодіжної житлової політики. Потрібно зазначити, що цей Фонд займається загалом житловою політикою, а не конкретно молодіжною.

У двадцяти чотирьох областях України, Автономній Республіці Крим, м. Києві та Севастополі діють регіональні управління Фонду.

Важливу роль у реалізації державної житлової політики здійснює Державна іпотечна установа, утворена Постановою Кабінету Міністрів України “Деякі питання Державної іпотечної (далі – ДІУ) установи” № 1330 від 08.10.2004 р. Засновником ДІУ є держава в особі Кабінету Міністрів України.

Основною метою діяльності ДІУ є рефінансування іпотечних кредиторів (банків і небанківських фінансових установ, які провадять діяльність з надання забезпечених іпотекою кредитів) за рахунок власних та залучених коштів, зокрема коштів, що надійшли від розміщення цінних паперів, сприяння подальшому розвитку ринку іпотечного кредитування [15].

Пріоритетним завданням є сприяння розвитку ринку іпотечного кредитування в Україні, підвищення доступності житла широким верствам населення. На сьогодні ДІУ є єдиною іпотечною установою другого рівня, що працює в Україні. Виконуючи функції державного інституту розвитку ринку іпотечного кредитування, ДІУ підтримує баланс інтересів держави, первинних кредиторів, позичальників та інвесторів.

Згідно із чинним законодавством, скористатися підтримкою держави у забезпеченні житлом можна за умов перебування молоді сім'ї чи самотньої молоді людини на квартирному обліку. На сучасному етапі він здійснюється відповідно до Правил обліку громадян, які потребують поліпшення житлових умов, і надання їм жилих приміщень в Українській РСР, затвердженими постановою Ради Міністрів УРСР № 479 від 11.12.1984 р. [16]. Є очевидним, що потрібно прийняти нові правила, оскільки чинні є застарілими. Швидше за все альтернативою квартирному обліку стане Єдиний державний реєстр громадян, які потребують поліпшення житлових умов, про який згадується у Законі України “Про запобігання впливу світової фінансової кризи на розвиток будівельної галузі та житлового будівництва” № 800-17 від 25.12.2008 р.. Порядок ведення такого реєстру затверджено Постановою Кабінету Міністрів України “Про Єдиний державний реєстр громадян, які потребують поліпшення житлових умов” № 238 від 11.03.2011 р.

Єдиний державний реєстр громадян, які потребують поліпшення житлових умов, має бути готовий до 1 січня 2013 р. Триває процес розроблення і прийняття необхідної нормативно-правової бази.

Відповідно до ст. 4 Закону України “Про запобігання впливу світової фінансової кризи на розвиток будівельної галузі та житлового будівництва”, № 800-17 від 25.12.2008 р. доступне житло – збудовані і ті, що будуються за державної підтримки, житлові будинки (комплекси) та квартири; державна підтримка будівництва доступного житла полягає у сплаті державою 30% вартості будівництва (придбання) доступного житла та/або наданні пільгового іпотечного житлового кредиту в уповноваженому банку; право на отримання державної підтримки надається громадянам, які потребують поліпшення житлових умов, відповідно до законодавства [17].

В Україні поширений програмно-цільовий метод як один із механізмів державного управління. На сьогодні державою реалізуються такі житлові програми:

- Державна програма забезпечення молоді житлом на 2002 – 2012 рр.;
- Державна цільова соціально-економічна програма будівництва (придбання) доступного житла на 2010 – 2017 рр.;
- програма індивідуального житлового будівництва на селі та покращення житлово-побутових умов “Власний дім”;
- соціальна ініціатива Президента України “Доступне житло”.

Державна програма забезпечення молоді житлом на 2002 – 2012 рр., затверджена Постановою Кабінету Міністрів України № 1089 від 29.07.2002 р. Метою цієї програми є реалізація державної молодіжної політики в частині вирішення житлової проблеми шляхом створення сприятливих умов для розвитку молодіжного будівництва, удосконалення механізмів придбання житла і забезпечення на цій основі подальшого розвитку системи іпотечного житлового кредитування. Спостережна рада Фонду прийняла рішення про продовження цієї програми до 2017 р. [18].

Державна цільова соціально-економічна програма будівництва (придбання) доступного житла на 2010 – 2017 рр. затверджена постановою Кабінету Міністрів України № 1249 від 11.11.2009 р. Метою згаданої програми є підвищення рівня забезпечення громадян, що потребують поліпшення житлових умов відповідно до законодавства, житлом шляхом удосконалення існуючого та запровадження нового ефективного фінансово-інвестиційного механізму державної підтримки будівництва (придбання) доступного житла. Державним замовником програми є Мінрегіонбуд [19].

Програма індивідуального житлового будівництва на селі та покращення житлово-побутових умов “Власний дім” передбачає державне пільгове довготермінове кредитування індивідуальних сільських забудовників та забудову територій індивідуальними житловими будинками за економічними проектами, згідно з сучасними містобудівними, архітектурно-конструктивними рішеннями, з використанням енергозберігаючих технологій, сучасних матеріалів та ефективного інженерного обладнання.

Ідеологія програми відповідає сучасним підходам до забезпечення населення житлом: власними зусиллями громадян за підтримки і допомоги держави. Програма передбачає кредитування сільських забудовників за рахунок державного і місцевих бюджетів.

Окремо потрібно згадати про **соціальну ініціативу Президента України “Доступне житло”**, головним виконавцем якої є Міністерство регіонального розвитку,

будівництва та житлово-комунального господарства. Розробляється єдина платформа для забудовників, банків та населення.

На сьогодні розпочата реалізація цієї ініціативи. Урядом затверджено Порядок здешевлення вартості іпотечних кредитів для забезпечення доступним житлом громадян, які потребують поліпшення житлових умов; у Державному бюджеті на 2012 р. передбачено 1 млрд грн. Згідно із цим порядком, громадянам необхідно звернутися до місцевих органів виконавчої влади (обласні, міські державні адміністрації) для надання пакету документів по участі в програмі.

Між учасниками (громадянином, банком, забудовником та місцевим органом виконавчої влади) укладаються три договори. Перший: між громадянином та банком – про надання іпотечного кредиту. Другий: тристоронній договір між громадянином, банком та місцевим органом влади про часткову компенсацію відсоткової ставки. Третій договір про придбання житла укладається між забудовником та громадянином.

Відповідно до затвердженого порядку, громадянин сплачує 3% ставки за кредитом та тіло кредиту. Місцевий орган влади за рахунок коштів держбюджету компенсує 13% ставки за кредитом. Термін кредитування та отримання компенсації не перевищує 15 років [20].

З метою реалізації основних механізмів, передбачених вищенаведеними програмами, Кабінет Міністрів України прийняв відповідні постанови: “Про затвердження Порядку часткової компенсації відсоткової ставки кредитів комерційних банків молодим сім’ям та одиноким молодим громадянам на будівництво (реконструкцію) і придбання житла”, “Про порядок надання пільгових довготермінових кредитів молодим сім’ям та одиноким молодим громадянам на будівництво (реконструкцію) і придбання житла”, “Про затвердження Порядку забезпечення громадян доступним житлом” та інші. Ці нормативно-правові акти розширили можливості для молодих родин одержати своє перше житло.

Незважаючи на розроблену нормативно-правову базу та здійснені заходи держави, ефективність молодіжної житлової політики залишається низькою через ряд причин. По-перше, має місце систематичне недофінансування державних програм; по-друге, вітчизняний ринок житла здебільшого доступний для громадян із високим рівнем доходів; по-третє, умови кредитування, які пропонують комерційні банки, не доступні для більшості молодих сімей; по-четверте, неефективне управління бюджетними коштами.

Держава працює над удосконаленням молодіжної житлової політики. Так, народні депутати України ухвалили у першому читанні законопроект “Про особливості державної підтримки забезпечення молоді житлом” № 9290 від 17.05.2012 р., який визначає правові, соціальні, економічні та організаційні особливості державної підтримки забезпечення молоді житлом, регулювання відповідних правовідносин [21]. Цей законопроект, на думку його авторів, пропонує реальні, а не декларативні механізми реалізації молодіжної житлової політики.

Також 13.08.2012 р. уряд вніс зміни до Порядку здешевлення вартості іпотечних кредитів для забезпечення доступним житлом громадян, які потребують поліпшення житлових умов. Тепер платоспроможність позичальника визначатиметься з урахуванням доходів його поручителів. Змінами максимально конкретизовані критерії до позичальників. Одна з найсуттєвіших – зняття верхньої межі площі та вартості житла. Метою нововведень є збільшення пропозиції житла для громадян.

З наведеного вище можна зробити певні узагальнення та висновки. Реалізацією молодіжної житлової політики займається Міністерство регіонального розвитку,

будівництва та житлово-комунального господарства України та Фонд сприяння молодіжному житловому будівництву. Важливу роль у сприянні забезпечення молоді житлом відіграють Державна іпотечна установа та Всеукраїнська асоціація “Укрмолодьжитло”.

Молодіжна житлова політика здійснюється на основі законодавчої бази. Основними нормативно-правовими актами, що стосуються окресленої сфери, є: Закони України “Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні”, “Про запобігання впливу світової фінансової кризи на розвиток будівельної галузі та житлового будівництва”, Постанови Кабінету Міністрів України “Про вдосконалення шляхів розвитку молодіжного житлового будівництва”, “Про затвердження Порядку часткової компенсації відсоткової ставки кредитів комерційних банків молодим сім’ям та самотнім молодим громадянам на будівництво (реконструкцію) і придбання житла”, “Про порядок надання пільгових довготермінових кредитів молодим сім’ям та самотнім молодим громадянам на будівництво (реконструкцію) і придбання житла”, “Про затвердження Порядку забезпечення громадян доступним житлом”.

Правда, більшість нормативно-правових актів стосуються житлової політики загалом. Конкретного закону, який би регулював відносини у сфері молодіжної житлової політики, поки що немає. Таким може стати проект Закону України “Про особливості державної підтримки забезпечення молоді житлом”.

На сьогодні діють чотири житлові програми, одна з яких спрямована суто на забезпечення молоді житлом (Державна програма забезпечення молоді житлом на 2002 – 2012 рр.). Незважаючи на це, молодіжна житлова проблема не вирішена, оскільки має місце постійне недофінансування програм, а кредити на придбання житла, навіть якщо вони пільгові, доступні лише молоді з високими доходами.

Подальші дослідження будуть стосуватися: вивчення основних положень законопроекту “Про особливості державної підтримки забезпечення молоді житлом”; аналізу ефективності механізмів державного управління в сфері молодіжної житлової політики, передбачених вищенаведеними програмами та нормативно-правовими актами.

Література

1. Ганслі Т. Соціальна політика та соціальне забезпечення за ринкової економіки [Текст] / Т. Ганслі ; пер. з англ. О. Перпада. — К. : Основи, 1996. — 238 с.
2. Головатий М. Ф. Формування державної молодіжної політики в сучасній Україні (політологічний аналіз) [Текст] : дис. д-ра політ. наук: 23.00.02 / М. Ф. Головатий. — К. : [б. в.], 1996. — 372 с.
3. Німко О. Б. Адміністративно-правове регулювання державного молодіжного житлового кредитування [Текст] : дис. канд. юрид. наук: 12.00.07 / Німко Ольга Борисівна ; Відкритий міжнародний ун-т розвитку людини “Україна”. — К. : [б. в.], 2008. — 201 с.
4. Омельчук В. Державна молодіжна житлова політика в Україні: пошук стратегії оптимального розвитку / В. Омельчук // Вісник УАДУ [Текст]. — 2002. — № 4. — С. 312—316.
5. Приходько С. Здійснення громадянами права на соціальний захист та гарантії його забезпечення / С. Приходько // Право України [Текст]. — 2000. — № 2. — С. 18—22.
6. Конституція України, прийнята на п’ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України [Текст]. — 1996. — № 30.

7. Про житловий фонд соціального призначення [Електронний ресурс] : Закон України № 3334-IV від 12.01.2006 р. — Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua>.

8. Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні [Електронний ресурс] : Закон України № 2998-XII від 05.02.1993 р. — Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2998-12>.

9. Німко О. Б. Адміністративно-правове регулювання державного молодіжного житлового кредитування... — 201 с.

10. Про затвердження Положення про Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України [Електронний ресурс] : Указ Президента України № 633/2011 від 09.07.2011 р. — Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/633/2011>.

11. Пріоритетні напрями роботи Державної служби молоді та спорту України на 2012 рік та заходи з їх реалізації [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://dsmsu.gov.ua/index/ua/material/7273>.

12. Про вдосконалення шляхів розвитку молодіжного житлового будівництва [Електронний ресурс] : Постанова Кабінету Міністрів України № 1300 від 28.10.1996 р. — Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>.

13. Історія створення та розвитку Державного фонду сприяння молодіжному житловому будівництву [Електронний ресурс] / Офіційний сайт Державного фонду сприяння молодіжному житловому будівництву. — Режим доступу : <http://www.molodkredit.gov.ua/history.php>.

14. Питання Державної спеціалізованої фінансової установи “Державний фонд сприяння молодіжному житловому будівництву” [Електронний ресурс] : Постанова Кабінету Міністрів України № 1604 від 26.10.2000 р. — Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1604-2000-%D0%BF>.

15. Про Державну іпотечну установу [Електронний ресурс] : Постанова Кабінету Міністрів України № 768 від 17.09.2009 р. — Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua>.

16. Про затвердження Правил обліку громадян, які потребують поліпшення житлових умов, і надання їм жилих приміщень в Українській РСР [Електронний ресурс] : Постанова Ради Міністрів Української РСР і Української республіканської ради професійних спілок № 1089 від 29.07.2002 р. — Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua>.

17. Про запобігання впливу світової фінансової кризи на розвиток будівельної галузі та житлового будівництва [Електронний ресурс] : Закон України № 800-VI від 25.12.2008 р. — Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua>.

18. Про затвердження Державної програми забезпечення молоді житлом на 2002 – 2012 роки [Електронний ресурс] : Постанова Кабінету Міністрів України № 1089 від 29.07.2002 р. — Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua>.

19. Про затвердження Державної цільової соціально-економічної програма будівництва (придбання) доступного житла на 2010 – 2012 роки [Електронний ресурс] : Постанова Кабінету Міністрів України № 1249 від 11.11.2009 р. — Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua>.

20. Дорожня карта реалізації соціальної ініціативи Президента України щодо здешевлення вартості іпотечних кредитів для забезпечення громадян доступним житлом [Електронний ресурс] / Офіційний сайт Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України. — Режим доступу : <http://minregion.gov.ua>.

21. Про особливості державної підтримки забезпечення молоді житлом [Електронний ресурс] : проект Закону України № 9290 від 14.10.2011 р. — Режим доступу : <http://w1.c1.rada.gov.ua>.

M. Melnyk

**INSTITUTIONAL AND LEGAL ENSURING OF YOUTH HOUSING POLICY
IN UKRAINE**

The review of normatively-legal base in the sphere of youth housing policy is carried out. Efficiency of its institutional providing is investigated. Short description of the government housing programs is given.

Key words: youth, youth housing policy, affordable housing, legal act, the state fund for youth housing, program.